

Rapportage

Schoolverlatersonderzoek 2014 vmbo

In opdracht van R.S.G. Ter Apel
Contactpersoon de heer A.H. Bangma

Utrecht, mei 2015
DUO Onderwijsonderzoek
drs. Vincent van Grinsven
drs. Madelon van Duren

Postbus 681
3500 AR Utrecht
telefoon: 030 263 1080
e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding 2
- 2. Doelstellingen van het onderzoek 3
- 3. Onderzoeksopzet 4
- 4 Management Summary 6
 - 4.1 Management summary 6
- 5 Onderzoeksresultaten 8
 - 5.1 Overall beeld van R.S.G. Ter Apel 8
 - 5.2 Keuzeproces 16
 - 5.3 Hoofdaspecten nader bekeken 25
 - 5.4 Overstap naar de vervolgopleiding 30
- 6. Achtergrondkenmerken van de schoolverlaters 31

1. Inleiding

R.S.G. Ter Apel wil inzicht in hoe de schoolverlaters van 2013/2014 de overstap van R.S.G. Ter Apel naar het vervolgonderwijs hebben ervaren en hoe zij terugkijken op hun oude school. Tegen deze achtergrond heeft R.S.G. Ter Apel in maart/april 2015 een Schoolverlatersonderzoek laten uitvoeren.

In deze rapportage worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

2. Doelstellingen van het onderzoek

De onderzoeksdoelstellingen van het Schoolverlatersonderzoek luiden als volgt:

- *Achterhalen hoe de schoolverlaters zich hebben georiënteerd bij de keuze voor vervolgonderwijs.*
- *Achterhalen hoe de schoolverlaters de keuzebegeleiding en voorlichting vanuit de school hebben ervaren.*
- *Achterhalen welke opleiding de schoolverlaters na het vmbo zijn gaan doen en waarom zij voor die specifieke opleiding hebben gekozen.*
- *Achterhalen hoe de schoolverlaters de overstap naar het vervolgonderwijs hebben ervaren.*
- *Achterhalen hoe de schoolverlaters terugkijken op R.S.G. Ter Apel.*

3. Onderzoeksopzet

Onderzoeksmethode

Leerlingtevredenheidsonderzoek dient te worden verricht op een manier die het de schoolverlaters mogelijk maakt om rustig over de beantwoording van de vragen na te denken.

De schoolverlaters zijn door middel van een e-mail uitgenodigd voor het onderzoek. Deze e-mail bevatte een link/persoonlijke inlogcode waarmee men – na erop te klikken - direct in de online vragenlijst terecht kwam. Vervolgens zijn er twee digitale reminders gestuurd naar de schoolverlaters die de vragenlijst nog niet (helemaal) hadden ingevuld.

Onderzoeksgroepen en respons

Het onderzoek is gehouden onder alle 165 vmbo-gediplomeerden van R.S.G. Ter Apel. Uiteindelijk hebben 62 vmbo-gediplomeerden de vragenlijst ingevuld, wat neerkomt op een respons van 38%. Landelijk is de respons voor het Schoolverlatersonderzoek onder vmbo-gediplomeerden 41%.

Vragenlijst

Er is gebruik gemaakt van de basisvragenlijst Schoolverlatersonderzoek. R.S.G. Ter Apel heeft de mogelijkheid gekregen om de terminologie van de vragenlijst aan te passen aan de terminologie die op school wordt gebruikt.

Leeswijzer

In **hoofdstuk 5** gaan we in op de bevindingen uit het onderzoek. We beginnen in **paragraaf 5.1** met de beschrijving van het overall beeld van de schoolverlaters. We kijken ook of de oud-leerlingen uw school aan anderen zouden aanbevelen. In **paragraaf 5.2** gaan we uitgebreid in op het keuzeproces dat de oud-leerlingen hebben doorlopen bij het kiezen van een nieuwe vervolgopleiding.

In **paragraaf 5.3** worden de hoofdaspecten verder uitgewerkt. Dat gebeurt steeds op een uniforme manier. Allereerst worden de gemiddelde scores (op de in dit onderzoek gehanteerde 10-puntsschaal) weergegeven. Vervolgens gaan we in op de procentuele verdeling tussen de oud-leerlingen die over de verschillende aspecten positief of juist negatief gestemd zijn.

In **paragraaf 5.4** kijken we naar de overstap naar de vervolgopleiding. Waaraan hebben uw oud-leerlingen moeten wennen?

Hoofdstuk 6 biedt een weergave van de achtergrondkenmerken van de responderende schoolverlaters.

In de bijgeleverde bijlage vindt u de antwoorden die uw oud-leerlingen op de diverse open vragen hebben gegeven.

En tenslotte worden in de apart geleverde klassenrapportage de onderzoeksresultaten uitgesplitst naar klas.

Interpretatie van de resultaten

De vragenlijst bestaat, naast de vragen over het keuzeproces voor hun huidige opleiding, voor het merendeel uit stellingen waar de schoolverlaters het mee eens of oneens kunnen zijn. Een stelling luidt bijvoorbeeld: *Ik heb goed leren samenwerken op mijn oude school*. Schoolverlaters kunnen antwoorden met: helemaal mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens en helemaal mee eens.

We kennen aan de antwoorden een waarde toe ('1' voor helemaal mee oneens tot '5' voor helemaal mee eens). Deze scores herberekenen we naar een schaal die loopt van 1 tot en met 10. Hiertoe wordt de volgende formule gebruikt: $2,25 \times (\text{score} - 1) + 1$. Hiermee krijgt het antwoord 'helemaal mee oneens' een waarde 1 en 'helemaal mee eens' een waarde 10. Per aspect/stelling berekenen we vervolgens de gemiddelde score. Het gemiddelde ligt tussen de '1' (als alle respondenten op het aspect/de stelling helemaal mee oneens hebben geantwoord) en '10' (als alle respondenten op het aspect/de stelling helemaal mee eens hebben geantwoord). Hoe hoger de score op een aspect/stelling is, des te positiever de schoolverlaters over dit aspect/deze stelling zijn.

We kijken vervolgens op verschillende manieren naar de resultaten:

1 De gemiddelde scores per hoofd- en deelaspect

Aan de antwoordcategorieën kennen we een waarde toe. '1' voor helemaal mee oneens tot '10' voor 'helemaal mee eens'. Per voorgelegd aspect berekenen we vervolgens de gemiddelde score. Als richtlijn bij de interpretatie van de gemiddelde scores op de hoofd- en deelaspecten bij de tevredenheid van schoolverlaters gebruiken we de volgende indeling:

- Gemiddeld 7,8 of hoger: zeer goed / zeer tevreden;
- 7,4 tot en met 7,7: goed / tevreden;
- 6,9 tot en met 7,3: redelijk / redelijk tevreden;
- 6,1 tot en met 6,8: matig / matig tevreden;
- 6,0 en lager: zeer matig/slecht / niet tevreden.

2 Het percentage ontevreden schoolverlaters

De schoolverlaters die op de (positief geformuleerde) aspecten/stellingen – bijvoorbeeld *Ik heb goed leren samenwerken op mijn oude school* - antwoorden met '(helemaal) mee oneens' scoren wij als ontevreden schoolverlaters. Aspecten waarover 20% of meer van de schoolverlaters ontevreden is, kunnen worden getypeerd als knelpunt. De ervaring is dat als de gemiddelde score op een aspect 6,0 of lager is, er vaak sprake is van 20% of meer ontevreden schoolverlaters.

3 De benchmark

De afgelopen drie schooljaren (2012/2013, 2013/2014 en 2014/2015) hebben in totaal 134 scholen/afdelingen aan het Schoolverlatersonderzoek deelgenomen. In totaal hebben we ruim 10.000 gediplomeerde schoolverlaters voor deelname aan het Schoolverlatersonderzoek benaderd. De benchmarkcijfers zijn op deze aantallen gebaseerd.

Door vanuit verschillende invalshoeken naar de resultaten te kijken, ontstaat een genuanceerde kijk op de onderzoeksresultaten.

4 Management Summary

4.1 Management summary

4.1.1 Inleiding

In maart/april 2015 is het Schoolverlatersonderzoek verricht naar hoe de vmbo-gediplomeerden van 2013/2014 de overstap van R.S.G. Ter Apel naar vervolgonderwijs hebben ervaren en hoe zij terugkijken op hun oude school. De meting onder de vmbo-gediplomeerden heeft online plaatsgevonden. Er is gebruik gemaakt van de basisvragenlijst Schoolverlatersonderzoek, waarbij R.S.G. Ter Apel de mogelijkheid heeft gekregen om de terminologie van de vragenlijst aan te passen aan de terminologie die op school wordt gebruikt.

Uiteindelijk hebben 62 vmbo-gediplomeerden van R.S.G. Ter Apel de vragenlijst ingevuld.

4.1.2 Interpretatie van de onderzoeksresultaten

Wij hanteren voor de interpretatie van de onderzoeksresultaten een aantal criteria.

Voor het bepalen van de succesfactoren hanteren wij de volgende twee criteria:

1. de gemiddelde score op een (hoofd- of deel)aspect: bij een 7,8 of hoger signaleren wij een succesfactor;
2. de benchmark Schoolverlatersonderzoek: indien R.S.G. Ter Apel hoger scoort dan de benchmark (uitgedrukt in een '+' of in een '++') signaleren wij een succesfactor.

Wij hanteren drie criteria voor het bepalen van de knelpunten:

1. de gemiddelde score op een (hoofd- of deel)aspect: bij een 6,0 of lager signaleren wij een knelpunt;
2. het percentage schoolverlaters dat ontevreden is over een bepaald (hoofd- of deel)aspect: bij 20% of meer ontevreden schoolverlaters signaleren wij een knelpunt;
3. de benchmark Schoolverlatersonderzoek: indien R.S.G. Ter Apel lager scoort dan de benchmark (uitgedrukt in een '-' of in een '--') signaleren wij een knelpunt.

4.1.3 Algemeen beeld

Hieronder volgt een overzichtstabel waarin de drie criteria voor het bepalen van de succesfactoren en knelpunten worden weergegeven.

In dit overzicht is per hoofdaspect aangegeven:

- de gemiddelde score
- de score uit de benchmark Schoolverlatersonderzoek vmbo
- de afwijking ten opzichte van de benchmark Schoolverlatersonderzoek vmbo
- het percentage ontevreden schoolverlaters
- het percentage tevreden schoolverlaters

	Gemiddelde voor uw school	Benchmark vmbo	Afwijking t.o.v. de benchmark	Percentage ontevreden schoolverlaters	Percentage tevreden schoolverlaters
Begeleiding eindexamenjaar	8.0	7.7	+	4 %	82 %
LOB-begeleiding	7.8	7.1	++	7 %	76 %
Sfeer	7.8	7.7	o	11 %	78 %
Vaardigheden	7.6	7.5	o	7 %	82 %

De schaal heeft de volgende betekenis:

-- = sterk lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)

- = lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)

0 = (ongeveer) gelijk aan de benchmark (verschil van 0,2 of minder)

+ = hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)

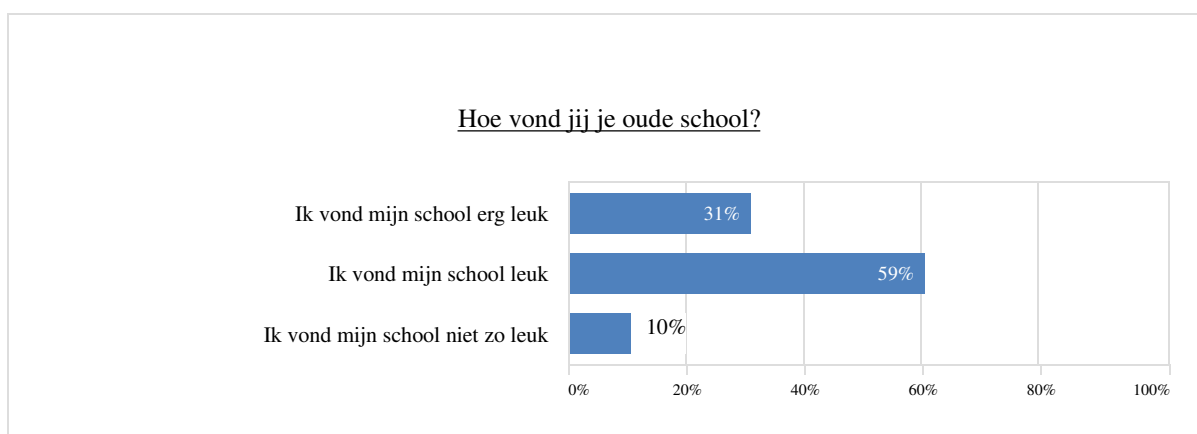
++ = sterk hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Overall beeld van R.S.G. Ter Apel

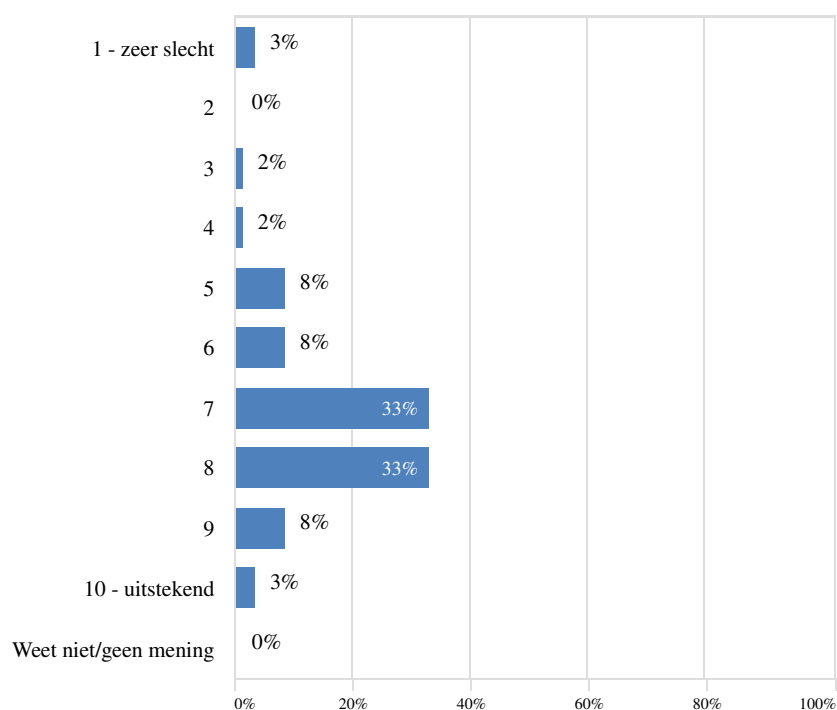
5.1.1 Algeheel oordeel

De vmbo-gediplomeerden is gevraagd wat zij achteraf van R.S.G. Ter Apel vinden.

De vmbo-gediplomeerden is ook gevraagd hun school te beoordelen aan de hand van een rapportcijfer. Gemiddeld genomen beoordelen zij hun school met een 7.0. Landelijk beoordelen vmbo-gediplomeerden hun oude school met een 7.1.

Welk rapportcijfer, van 1 tot en met 10, geef je voor je oude school? Een 1 staat daarbij voor zeer slecht en een 10 voor uitstekend.

5.1.2 Benchmark Schoolverlatersonderzoek

	Gemiddelde score van R.S.G. Ter Apel	Benchmark	Afwijking t.o.v. de benchmark
Begeleiding eindexamenjaar	8.0	7.7	+
LOB-begeleiding	7.8	7.1	++
Sfeer	7.8	7.7	o
Vaardigheden	7.6	7.5	o

De schaal heeft de volgende betekenis:

- = sterk lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)
- = lager/slechter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
- 0 = (ongeveer) gelijk aan de benchmark (verschil van 0,2 of minder)
- + = hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,3 of 0,4)
- ++ = sterk hoger/beter dan de benchmark (verschil van 0,5 of meer)

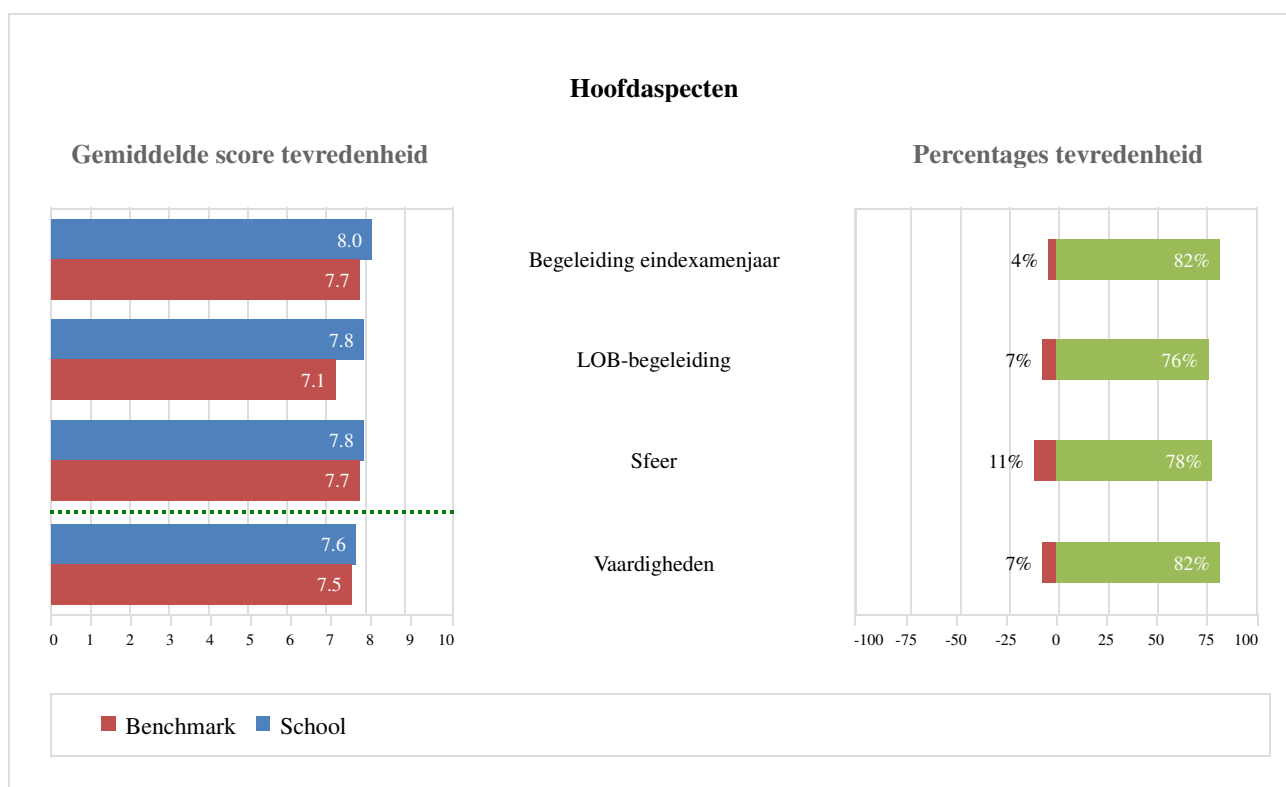
5.1.3 Tevredenheid over de hoofdaspecten

In de linker grafiek gaan we in op de gemiddelde score van de schoolverlaters op de verschillende aspecten. Aspecten waarop R.S.G. Ter Apel 'zeer goed' scoort, treft u boven de groene lijn aan. Treft u geen groene lijn aan, dan heeft R.S.G. Ter Apel geen, dan wel uitsluitend 'zeer goede' scores gekregen. Beneden de rode lijn staan de aspecten waarop R.S.G. Ter Apel een 'slechte' score krijgt. Treft u geen rode lijn aan, dan heeft R.S.G. Ter Apel geen, dan wel uitsluitend 'slechte' scores gekregen.

In de rechter grafiek gaan we in op de procentuele verdeling tussen de vmbo-gediplomeerden die over de verschillende aspecten positief (mee eens) of juist negatief (mee oneens) gestemd zijn. De neutrale positie (tussenin) is niet in de grafiek opgenomen.

De schoolverlaters zijn zeer tevreden over de mate waarin de school hen goed heeft begeleid tijdens het eindexamenjaar (8.0), over de begeleiding bij het maken van een keuze voor wat zij na het VMBO zijn gaan doen (7.8) en over de mate waarin zij het fijn vonden op school (7.8).

Er zijn geen deelaspecten waarover de schoolverlaters negatief gestemd zijn.

In de onderstaande tabel zien we een uitsplitsing van de resultaten op de hoofdaspecten naar klas.

Als de score 0,3 of meer **positief** afwijkt van R.S.G. Ter Apel is deze score groen gekleurd, als de score 0,3 of meer **negatief** afwijkt van R.S.G. Ter Apel is deze score rood gekleurd.

	BT4A	BV4A	KT4A	KT4B	KV4A	KV4B	T4A	T4B	R.S.G. Ter Apel-totaal
LOB-begeleiding	5.5	8.2	8.5	10.0	8.1	6.9	7.8	7.3	7.8
Begeleiding eindexamenjaar	5.5	8.1	8.1	9.4	8.1	6.9	8.0	8.1	8.0
Sfeer	10.0	7.4	8.1	10.0	8.1	6.3	7.8	7.8	7.8
Vaardigheden	8.9	7.4	7.0	9.4	8.4	6.6	8.0	7.3	7.6

In de onderstaande tabel zien we een uitsplitsing van de resultaten op de hoofdaspecten naar geslacht.

Als de score 0,3 of meer **positief** afwijkt van R.S.G. Ter Apel is deze score groen gekleurd, als de score 0,3 of meer **negatief** afwijkt van R.S.G. Ter Apel is deze score rood gekleurd.

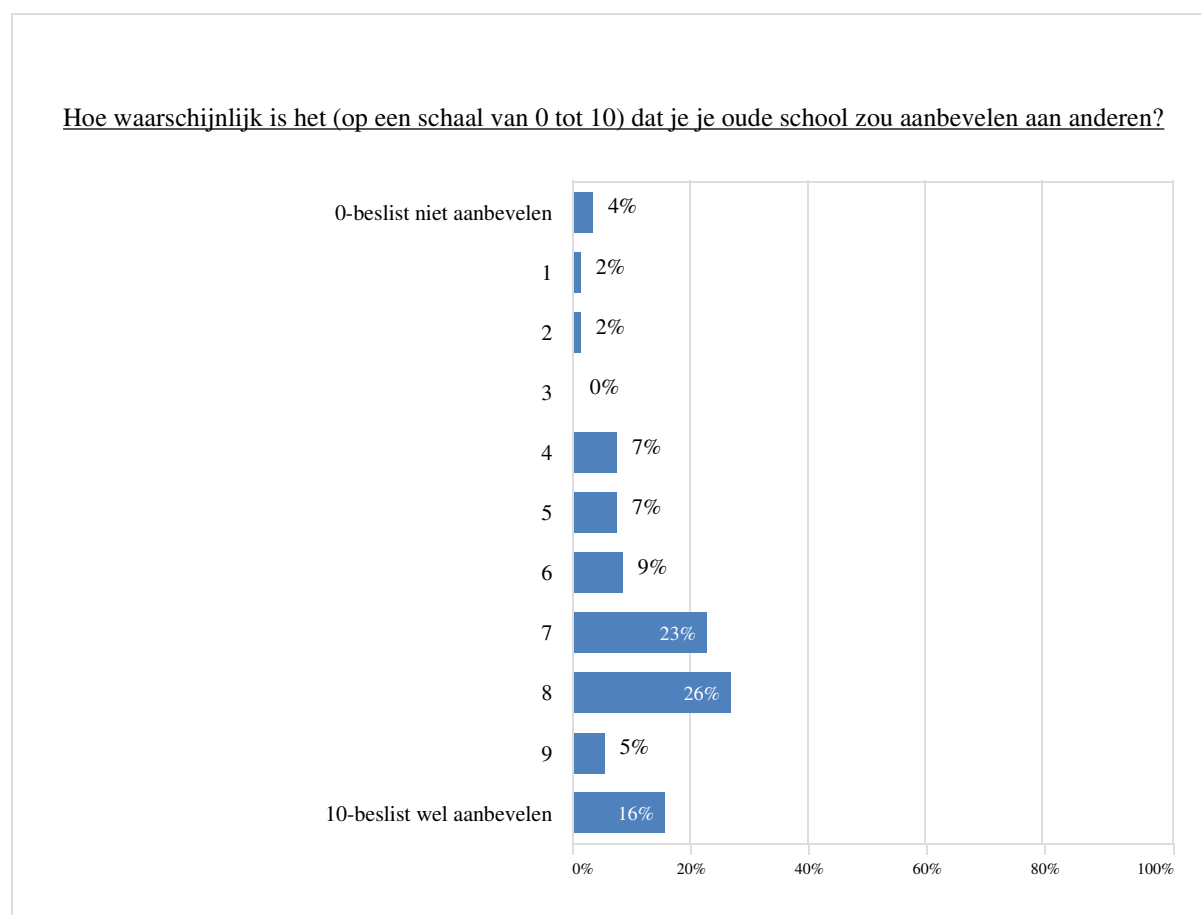
	Man	Vrouw	R.S.G. Ter Apel-totaal
LOB-begeleiding	8.3	7.6	7.8
Begeleiding eindexamenjaar	8.3	7.8	8.0
Sfeer	8.9	7.3	7.8
Vaardigheden	8.1	7.4	7.6

5.1.4 Loyaliteit

We meten de loyaliteit van de schoolverlaters van R.S.G. Ter Apel met behulp van de zogeheten Net Promotor Score (NPS).

Aan alle vmbo-gediplomeerden is de vraag voorgelegd *‘Hoe waarschijnlijk is het (op een schaal van 0 tot 10) dat je je oude school zou aanbevelen aan anderen?’* Hierbij staat een 0 voor ‘ik zal R.S.G. Ter Apel beslist niet aanbevelen’ en een 10 voor ‘ik zal R.S.G. Ter Apel beslist wel aanbevelen’.

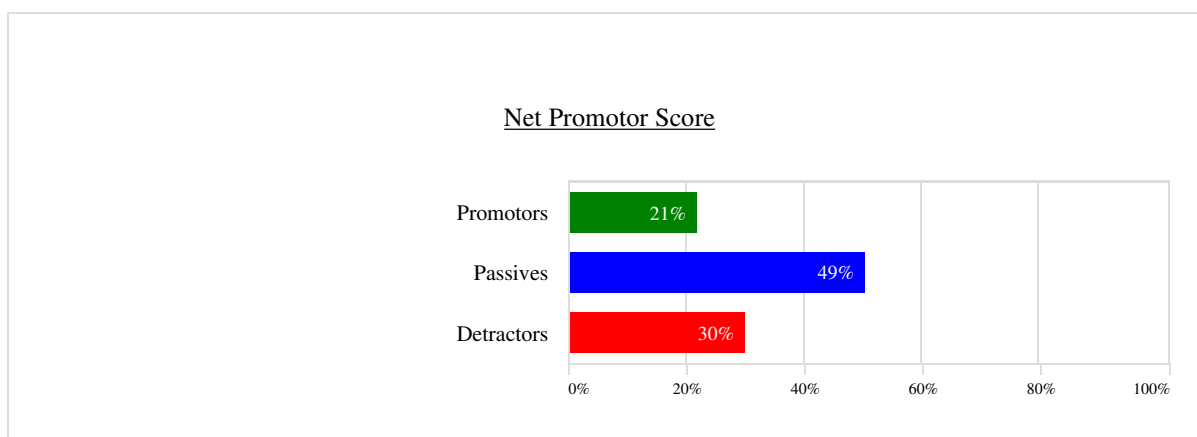
De onderstaande grafiek laat de resultaten op deze vraag zien.

Op basis van de loyaliteitsvraag zijn de schoolverlaters in te delen in drie groepen;

1. **Promotors** (score 9-10): dit zijn loyale schoolverlaters die R.S.G. Ter Apel beslist aanbevelen bij anderen als potentiële school;
2. **Passives** (score 7-8): dit zijn (redelijk) tevreden schoolverlaters die R.S.G. Ter Apel desondanks niet actief aanbevelen bij anderen als potentiële school;
3. **Detractors** (score 0-6): dit zijn niet-loyale, ontevreden schoolverlaters die R.S.G. Ter Apel zeker niet aanbevelen bij anderen als potentiële school en die mogelijk een bijdrage leveren aan een negatieve beeldvorming over R.S.G. Ter Apel.

De verdeling voor R.S.G. Ter Apel is als volgt:

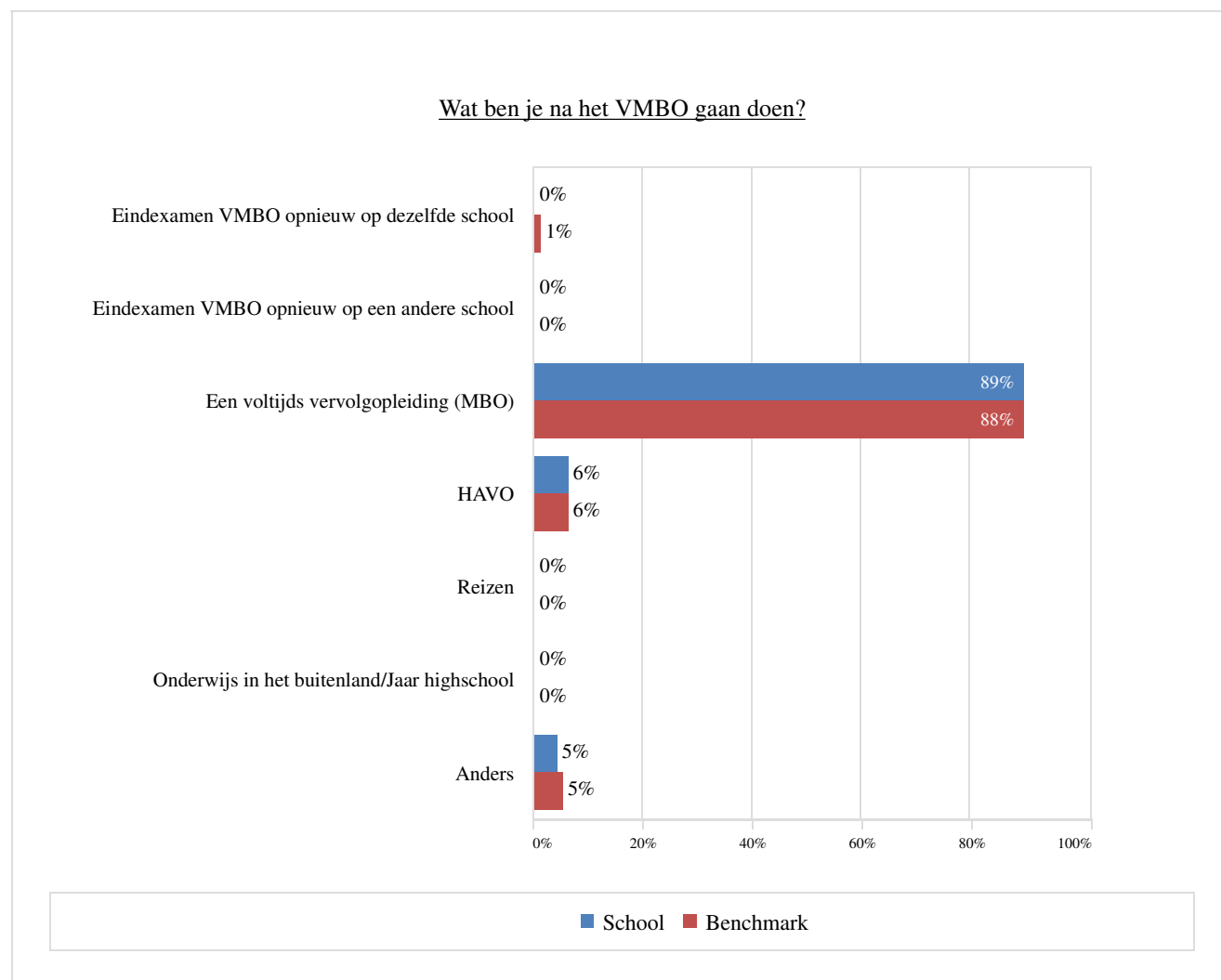

Aan de hand van deze indeling berekenen we de Net Promotor Score (NPS): percentage Promotors -/- percentage Detractors. Daarmee geeft de NPS de verhouding tussen deze twee groepen weer. Een positieve NPS staat voor een gezond evenwicht tussen loyale en niet-loyale schoolverlaters. De NPS voor R.S.G. Ter Apel is -9 (21 - 30). De NPS in de benchmark Schoolverlaters vmbo is -2.

5.2 Keuzeproces

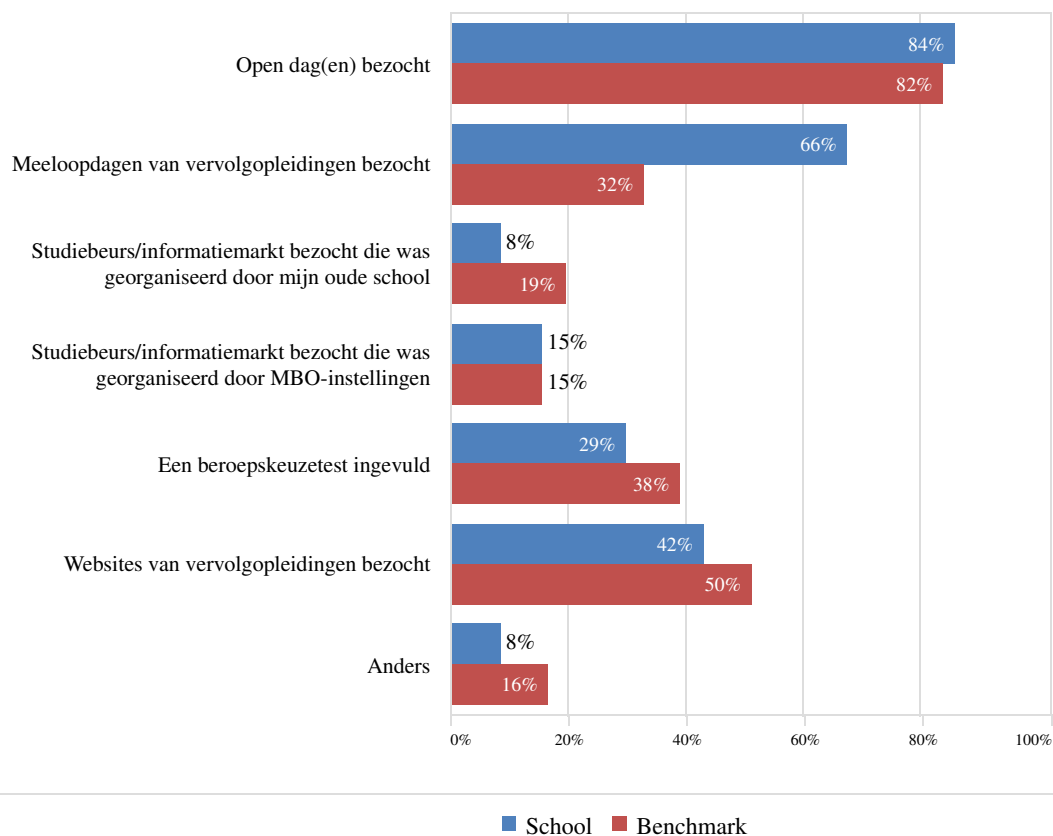
Het keuzeproces voor een vervolgopleiding of een baan is een belangrijk onderdeel van het voorlaatste en laatste schooljaar van eindexamenkandidaten. Om een goed beeld te krijgen van hoe de schoolverlaters het keuzeproces hebben ervaren en hoe zij tot hun uiteindelijke keuze zijn gekomen hebben we de schoolverlaters een aantal vragen voorgelegd over dit onderwerp. De resultaten worden in deze paragraaf besproken.

De schoolverlaters is gevraagd wat zij na het vmbo zijn gaan doen.

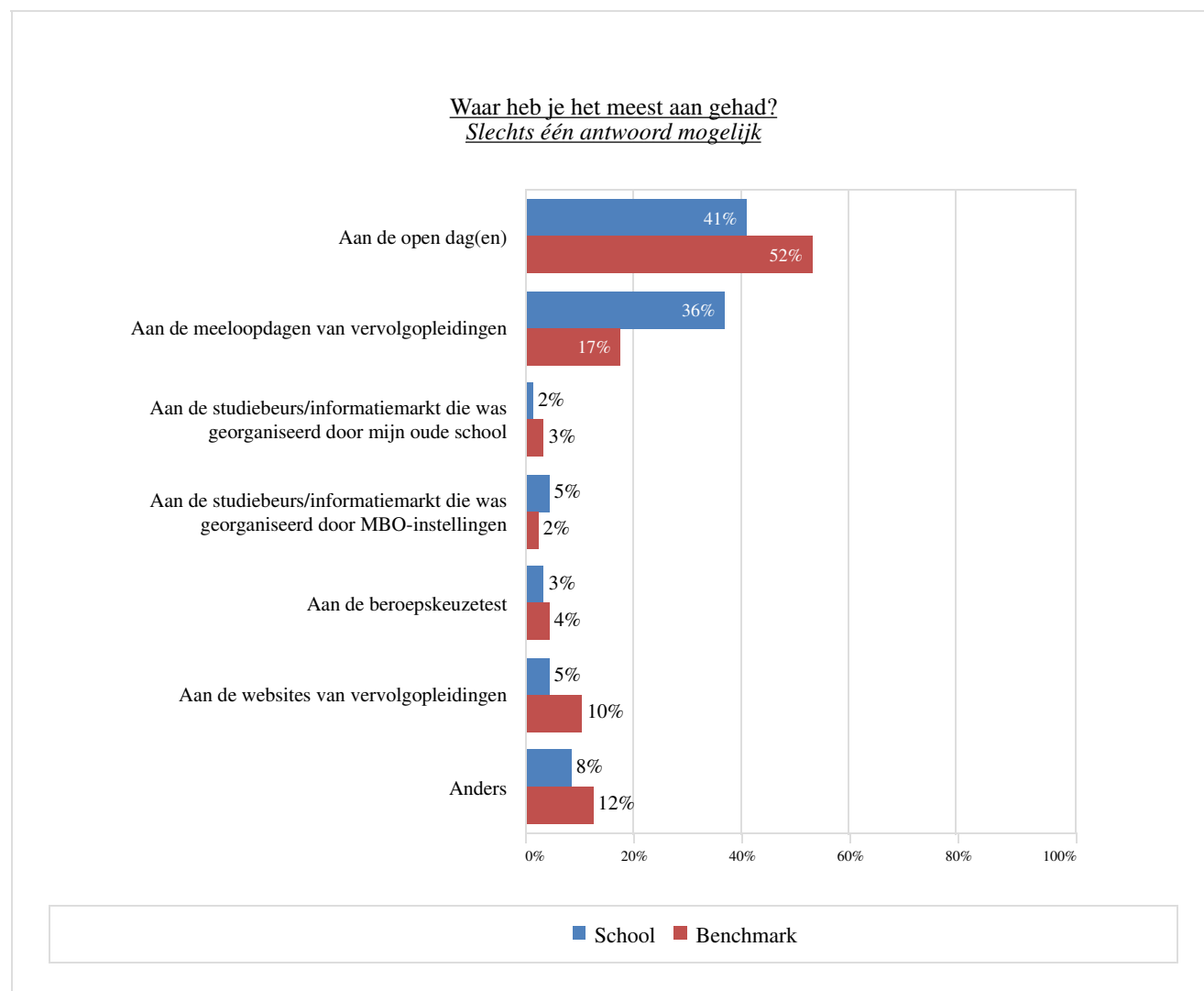

Vervolgens is aan de schoolverlaters gevraagd wat zij hebben gedaan om informatie te verzamelen over wat zij wilden gaan doen na het vmbo. Zij konden hierbij meerdere antwoorden aanklikken.

Wat heb je gedaan om informatie te verzamelen over wat je wilde gaan doen na het VMBO?
Meerdere antwoorden mogelijk

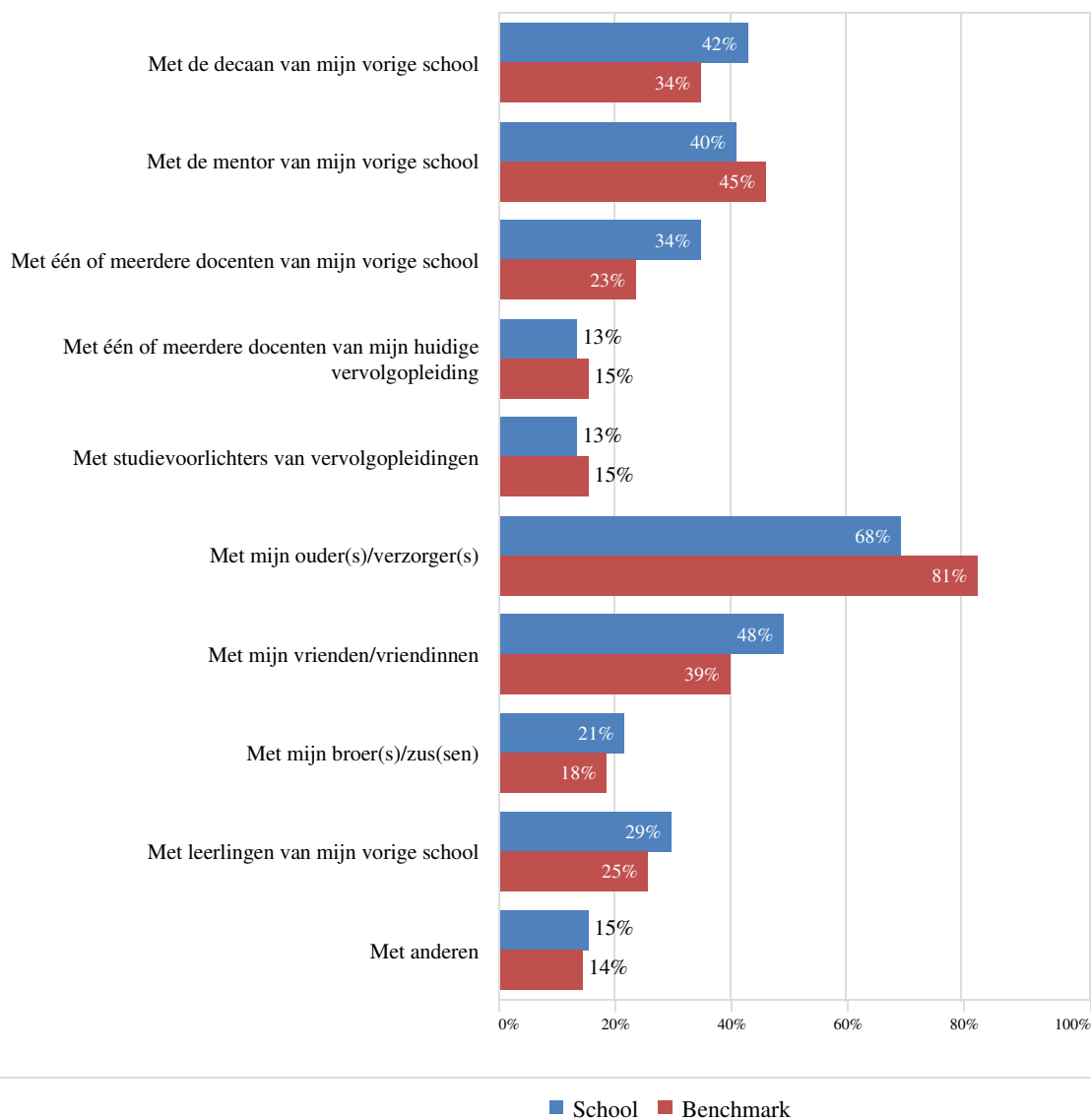

We hebben de schoolverlaters ook gevraagd waar zij het meeste aan hebben gehad bij het verzamelen van informatie. De resultaten voor deze vraag zijn weergegeven in onderstaande figuur.

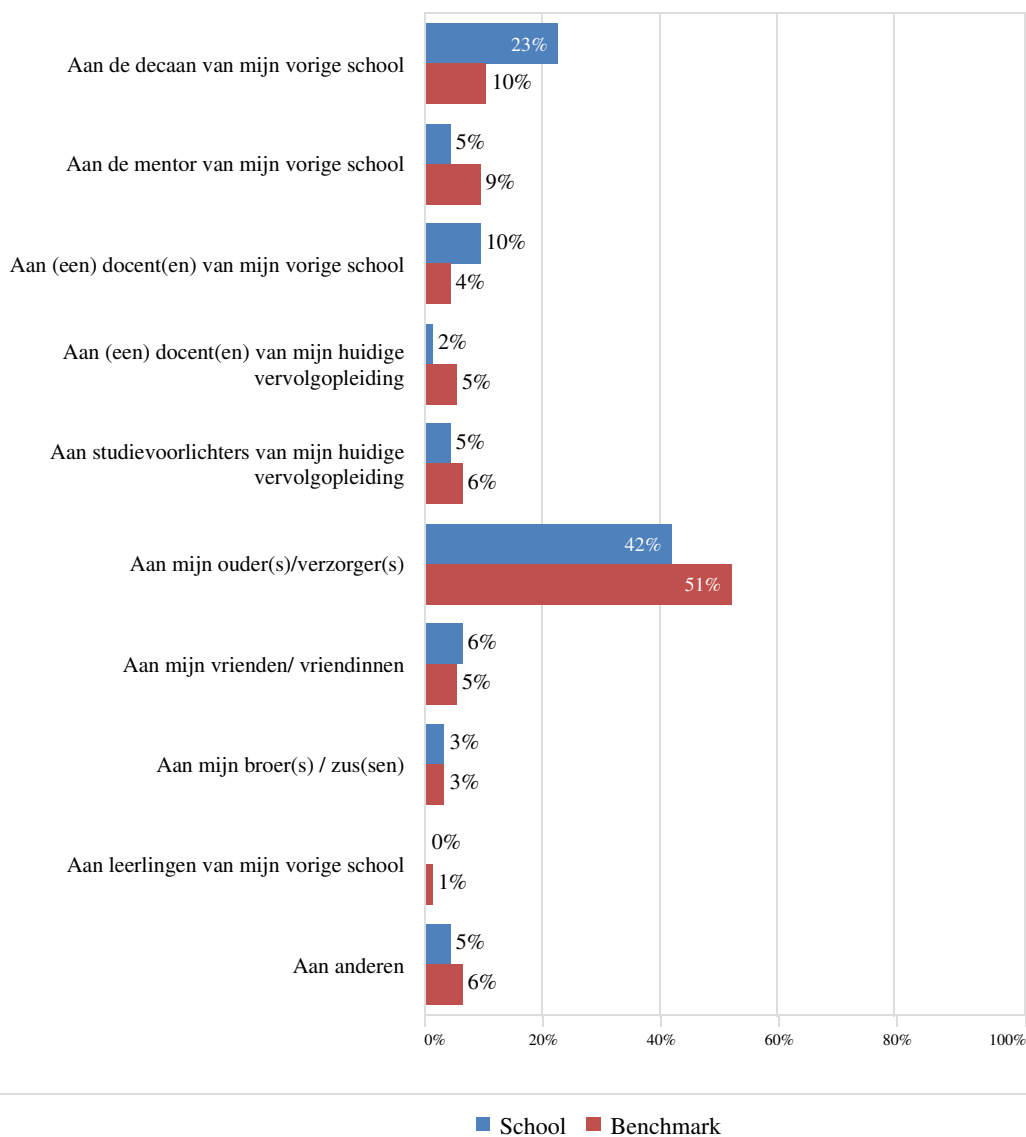
Vervolgens is aan de schoolverlaters gevraagd met wie zij hebben gesproken bij het verzamelen van informatie. Hierbij konden zij meerdere antwoorden aanklikken.

Met wie heb je gesproken om informatie te verzamelen over wat je wilde gaan doen na het VMBO?
Meerdere antwoorden mogelijk

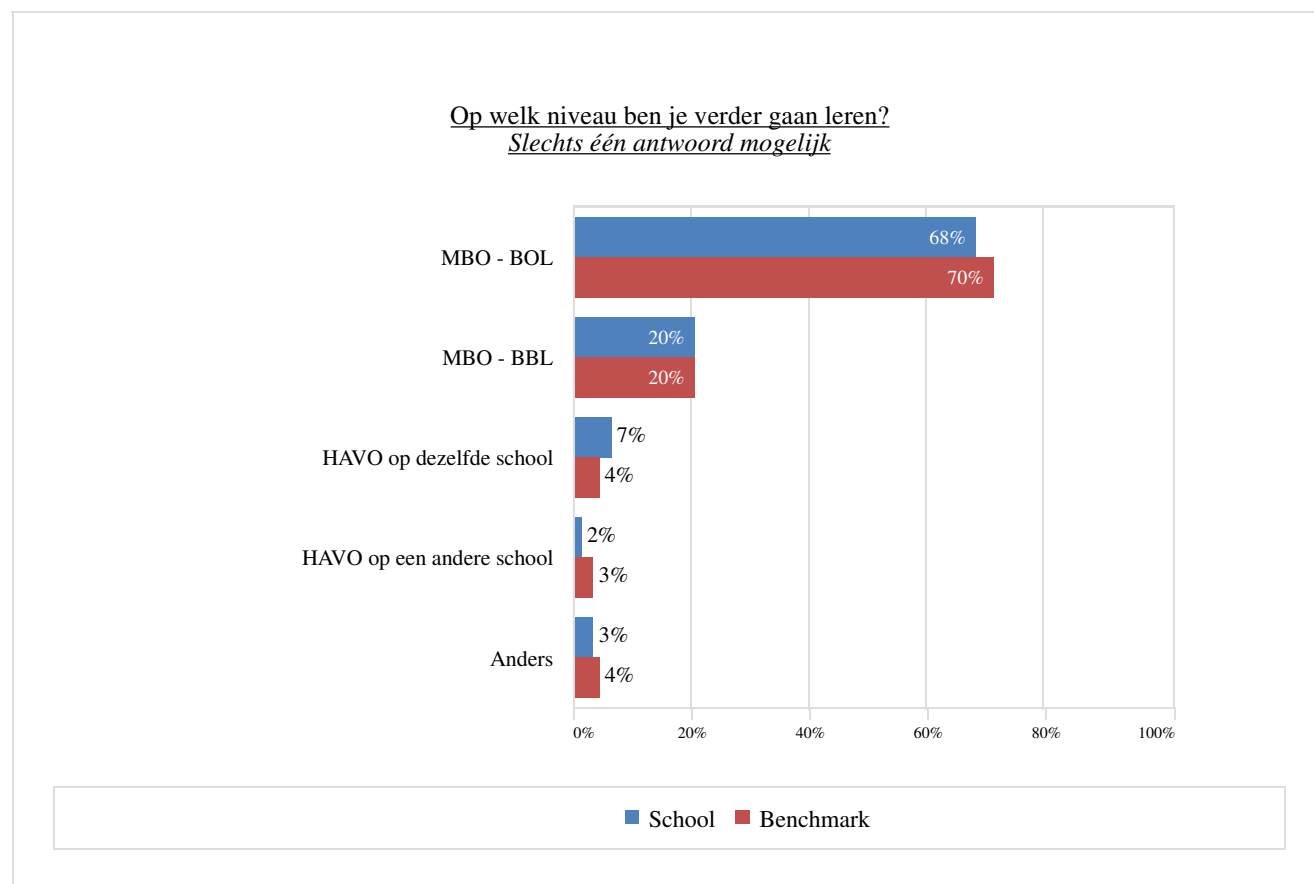

Daarna is hen gevraagd aan wie zij het meeste hebben gehad bij het maken van een keuze voor wat ze wilden gaan doen. Ze konden hierbij één antwoord aanklikken.

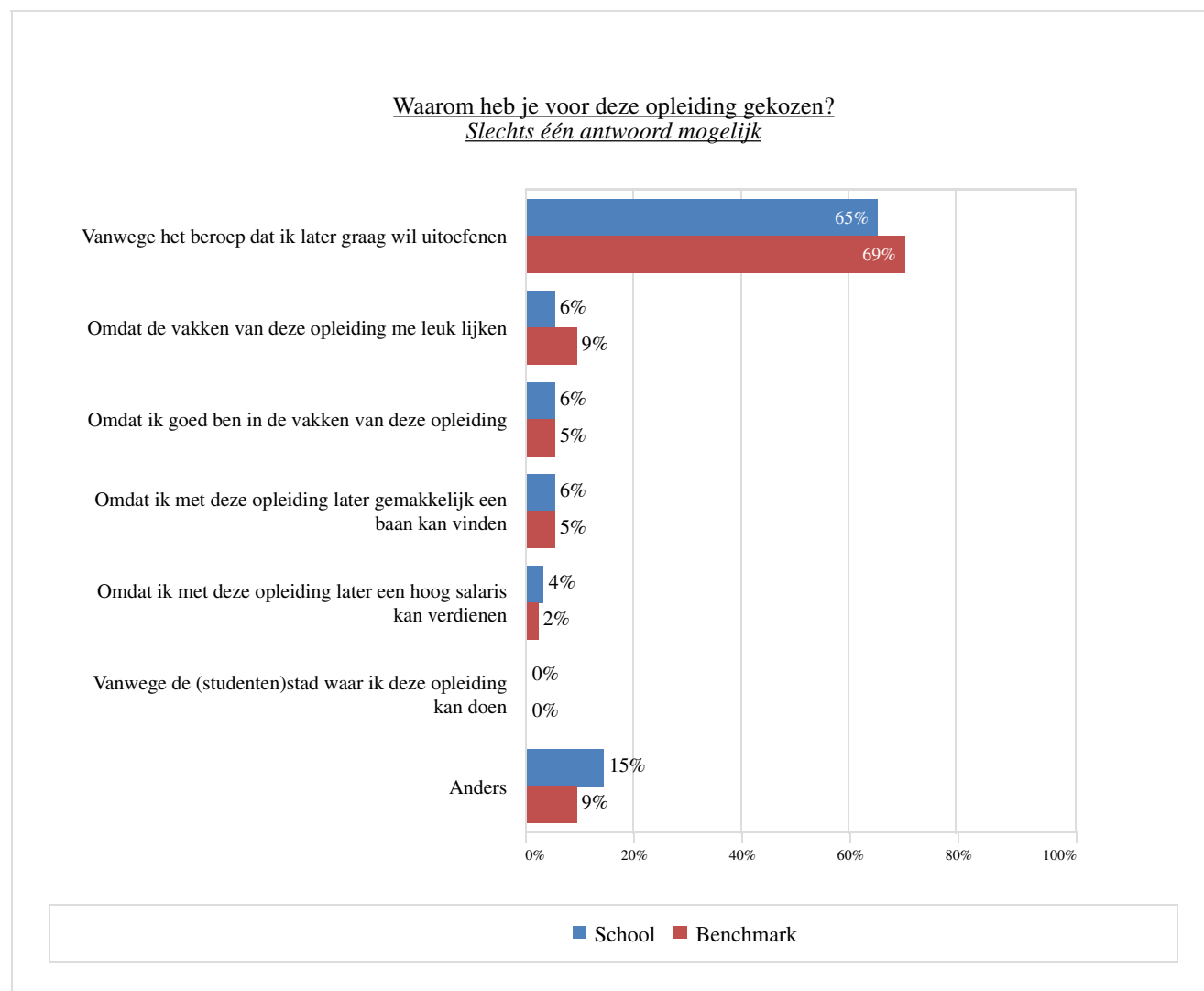
Aan wie heb je het meeste gehad bij het maken van een keuze voor wat je wilde gaan doen na het VMBO?
Slechts één antwoord mogelijk

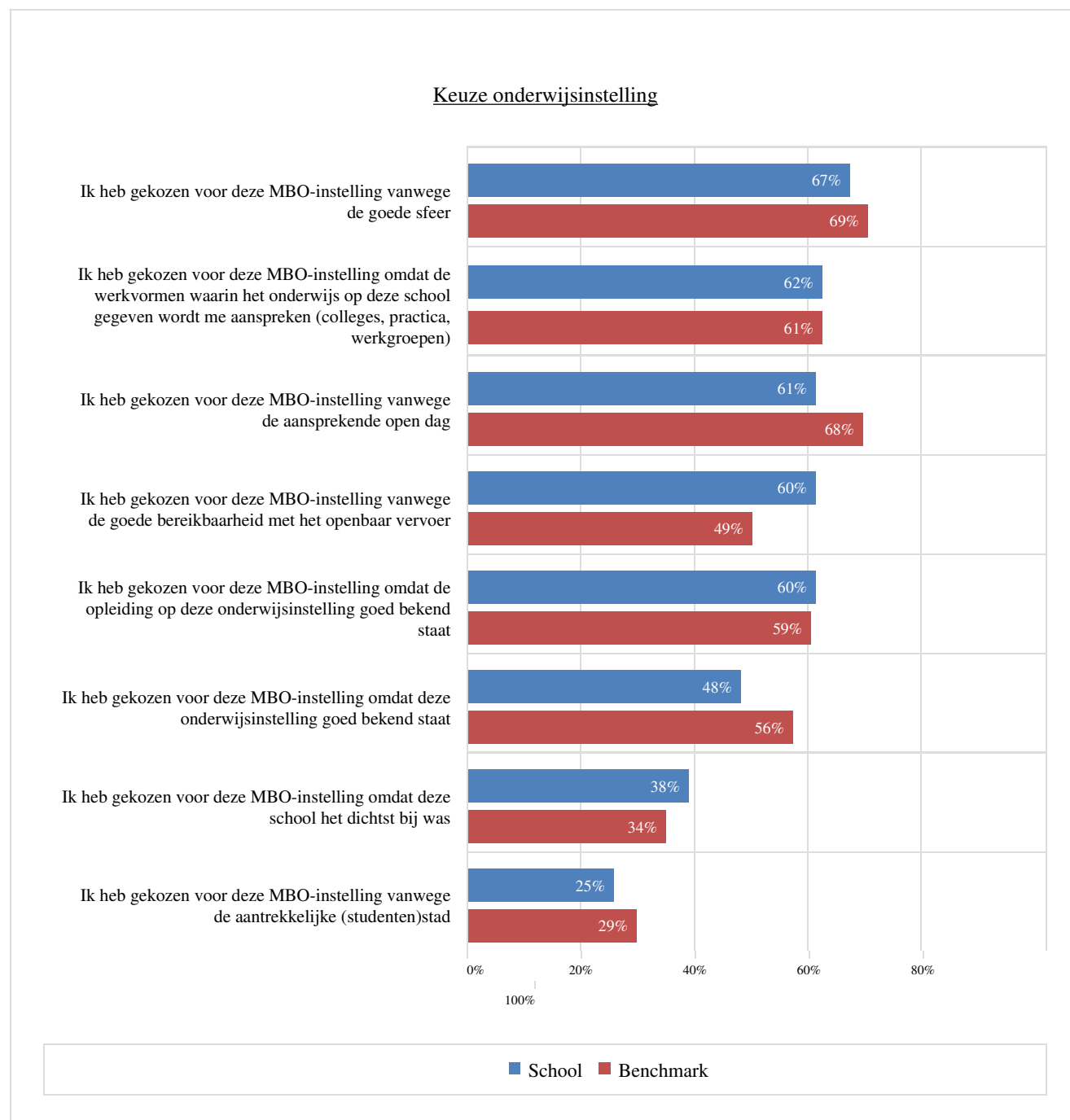
We zien dat het grootste deel van de vmbo-gediplomeerden een vervolgopleiding op het MBO is gaan doen.

Ook is aan de schoolverlaters gevraagd waarom zij voor deze opleiding hebben gekozen.

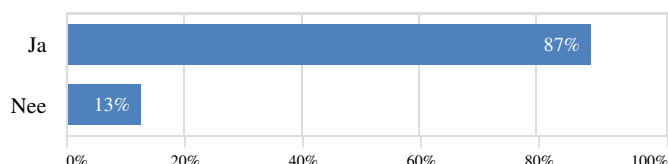

Eveneens is aan de schoolverlaters gevraagd waarom zij voor de onderwijsinstelling hebben gekozen waar zij nu op zitten. (% *me eens*)

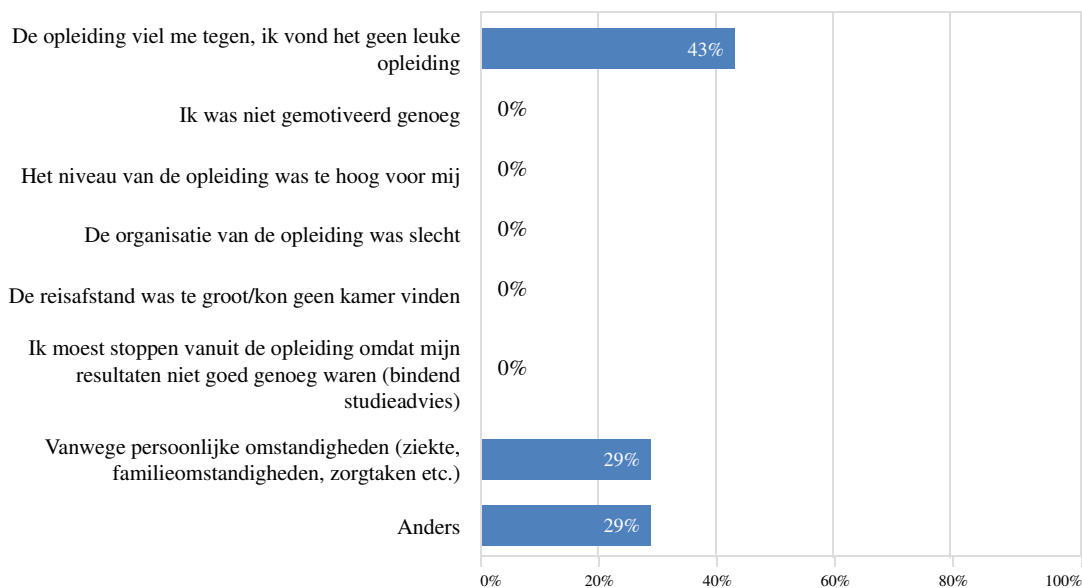
Het merendeel van de schoolverlaters doet nog steeds dezelfde opleiding als waarmee zij zijn gestart na het vmbo. Landelijk doet 92% nog steeds dezelfde opleiding als waarmee zij na het verlaten van het vmbo zijn gestart.

Doe je op dit moment nog steeds dezelfde opleiding als waarmee je bent gestart toen je van het VMBO af kwam?

Degenen die wel gestopt zijn geven hiervoor de volgende redenen. Zij konden hierbij één antwoord aanklikken.

Waarom ben je gestopt met je opleiding?

5.3 Hoofdaspecten nader bekeken

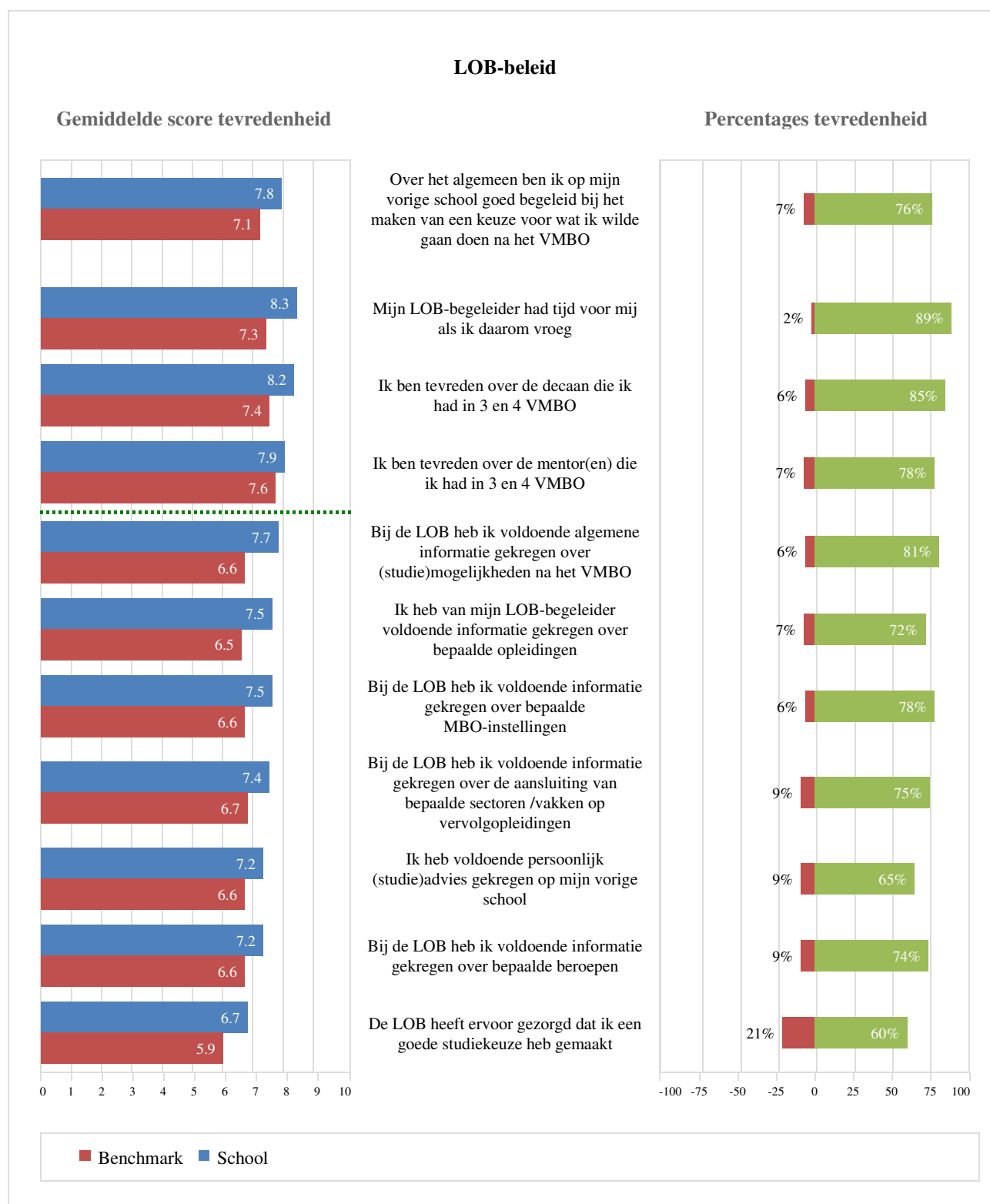
5.3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zoomen we in op de hoofdaspecten. Schoolverlaters is niet alleen gevraagd naar hun tevredenheid met het hoofdaspect, maar ook naar de tevredenheid met tal van deelaspecten die onder het hoofdaspect vallen.

5.3.2 LOB-beleid op de oude school

De schoolverlaters zijn zeer tevreden over de mate waarin de LOB begeleider tijd voor hen had wanneer zij hierom vroegen (8.3), over de decaan die zij hadden in 3 en 4 VMBO (8.2) en over de mentor die zij hadden in 3 en 4 VMBO (7.9).

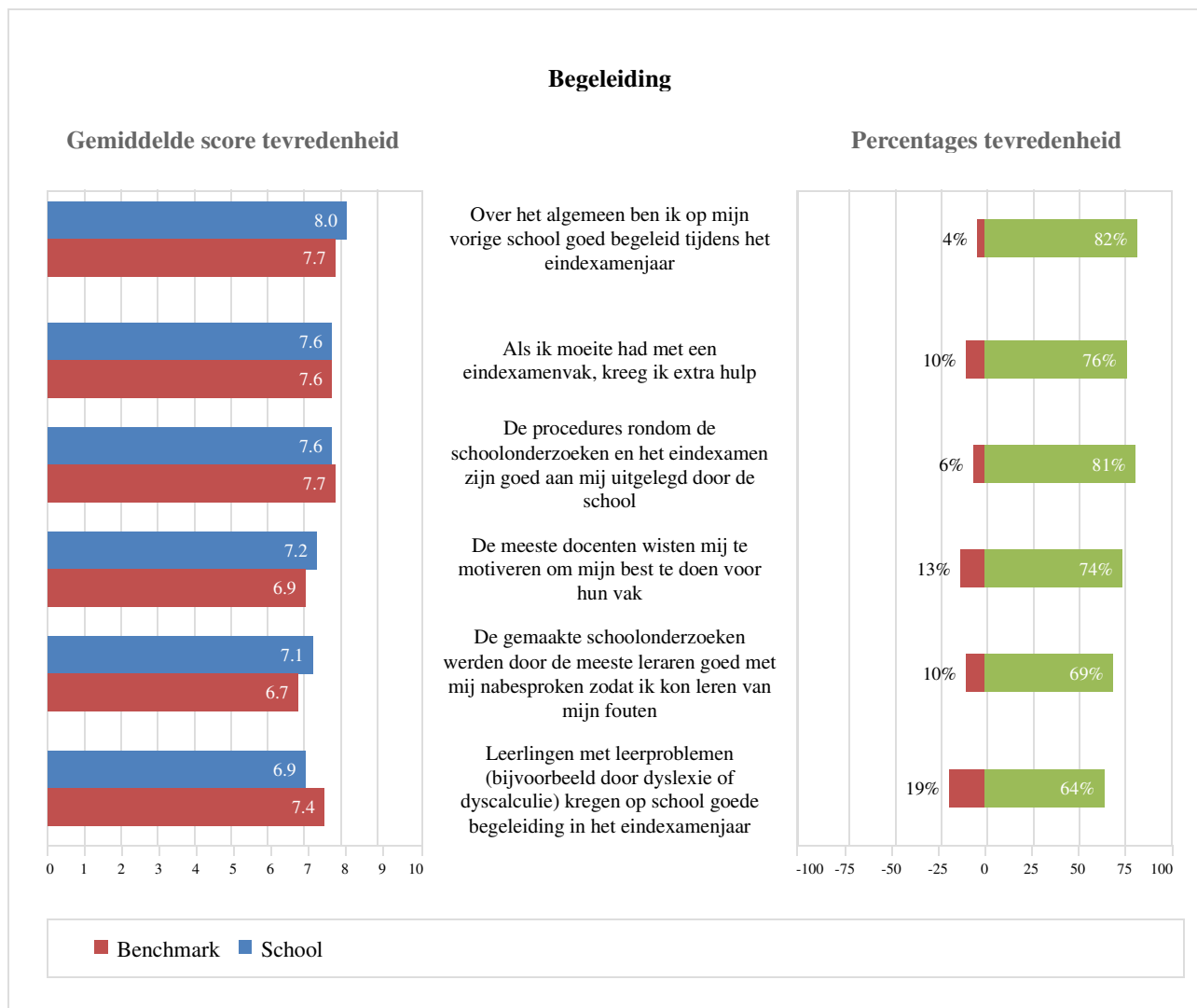
Relatief veel schoolverlaters zijn negatief gestemd over de mate waarin de LOB heeft gezorgd voor een goede studiekeuze (6.7; 21% negatief).

5.3.3 Begeleiding in het eindexamenjaar

Er zijn geen deelaspecten waarover de schoolverlaters zeer tevreden zijn.

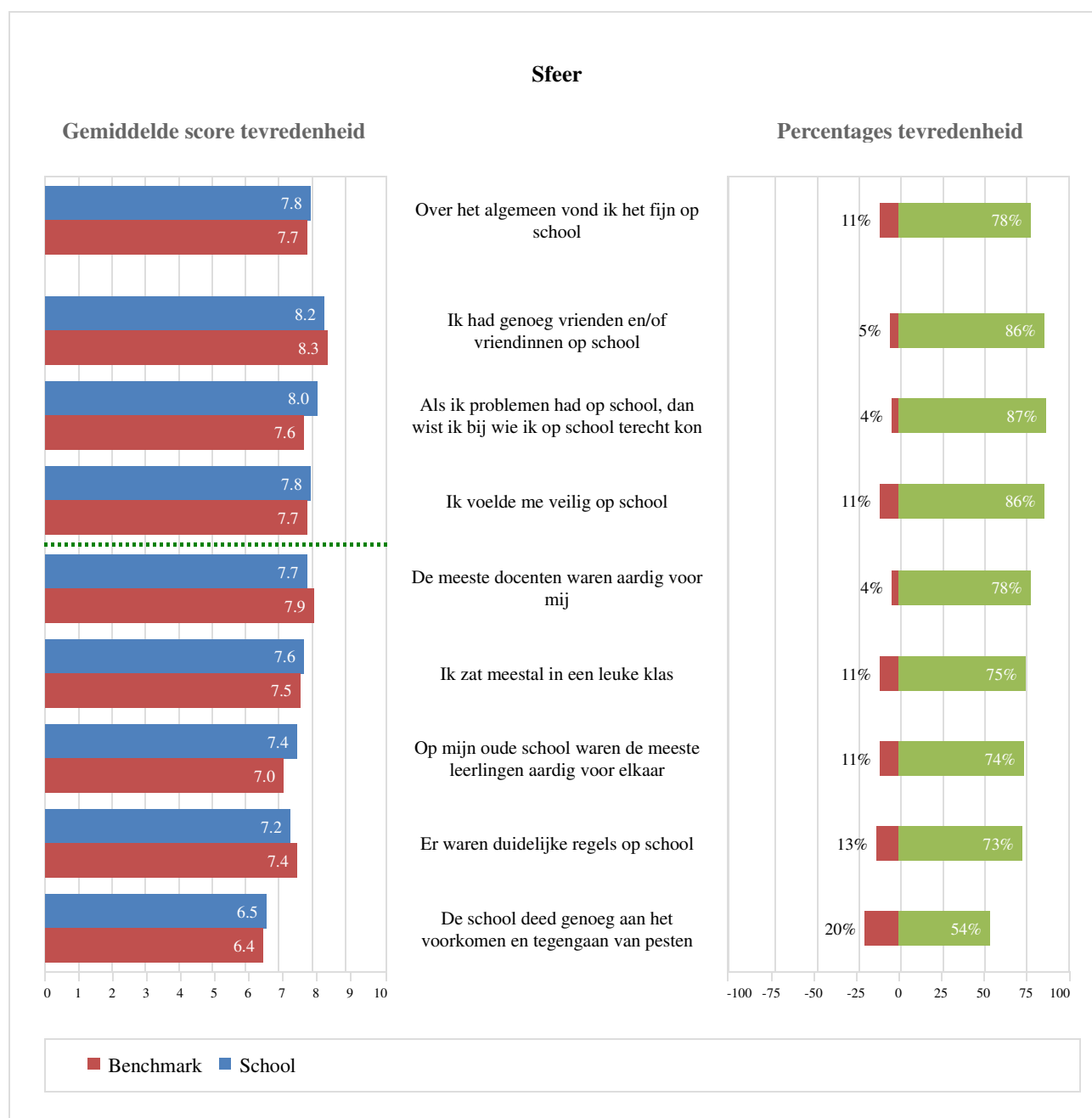
Er zijn geen deelaspecten waarover de schoolverlaters negatief gestemd zijn.

5.3.4 Sfeer

De schoolverlaters zijn zeer tevreden over de hoeveelheid vrienden en/of vriendinnen op school (8.2), over de mate waarin zij wisten bij ze terecht konden bij problemen (8.0) en over de mate waarin zij zich veilig voelden op school (7.8).

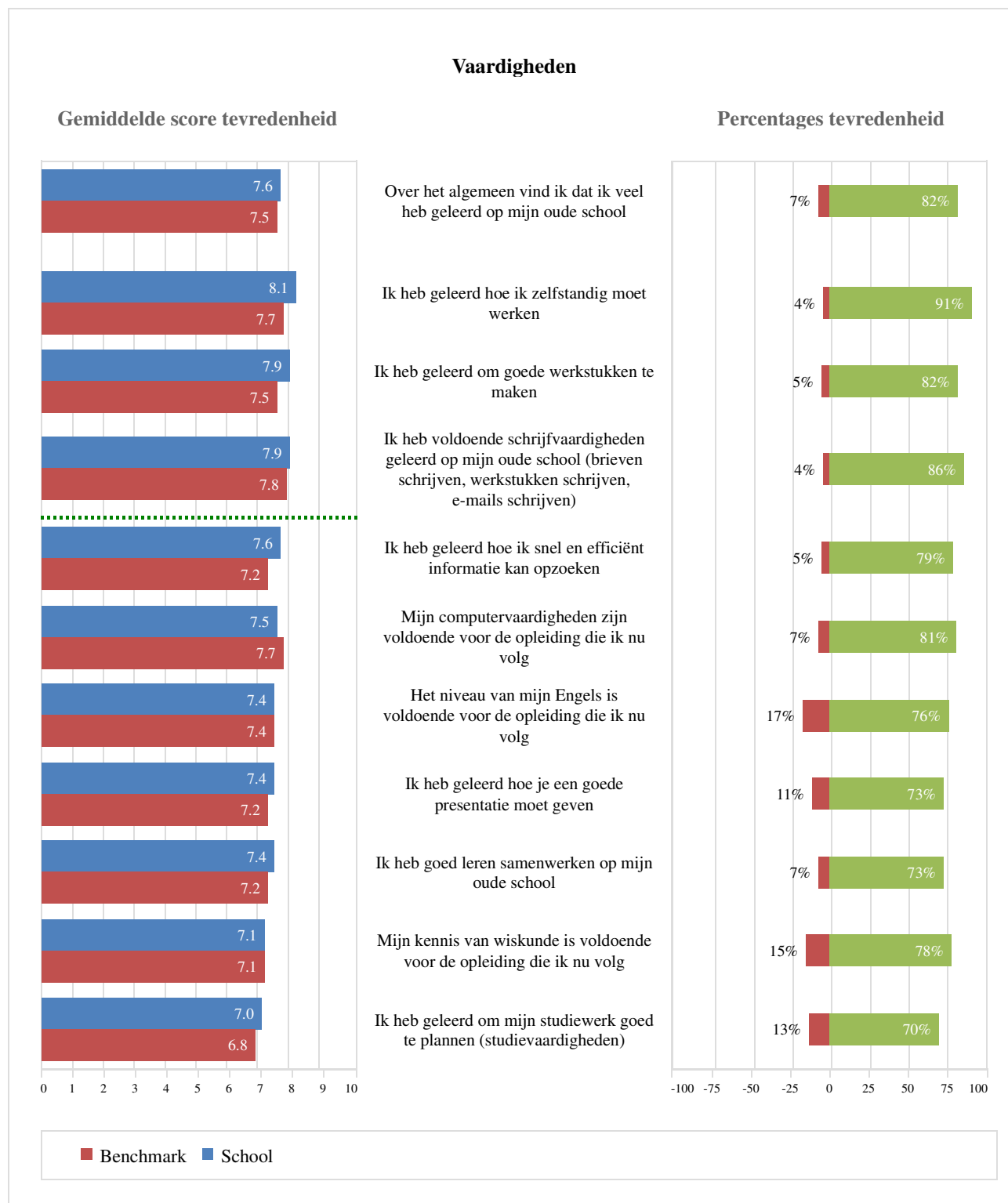
Relatief veel schoolverlaters zijn negatief gestemd over wat de school deed aan het voorkomen en tegengaan van pesten (6.5; 20% negatief).

5.3.5 Terugblik op geleerde vaardigheden

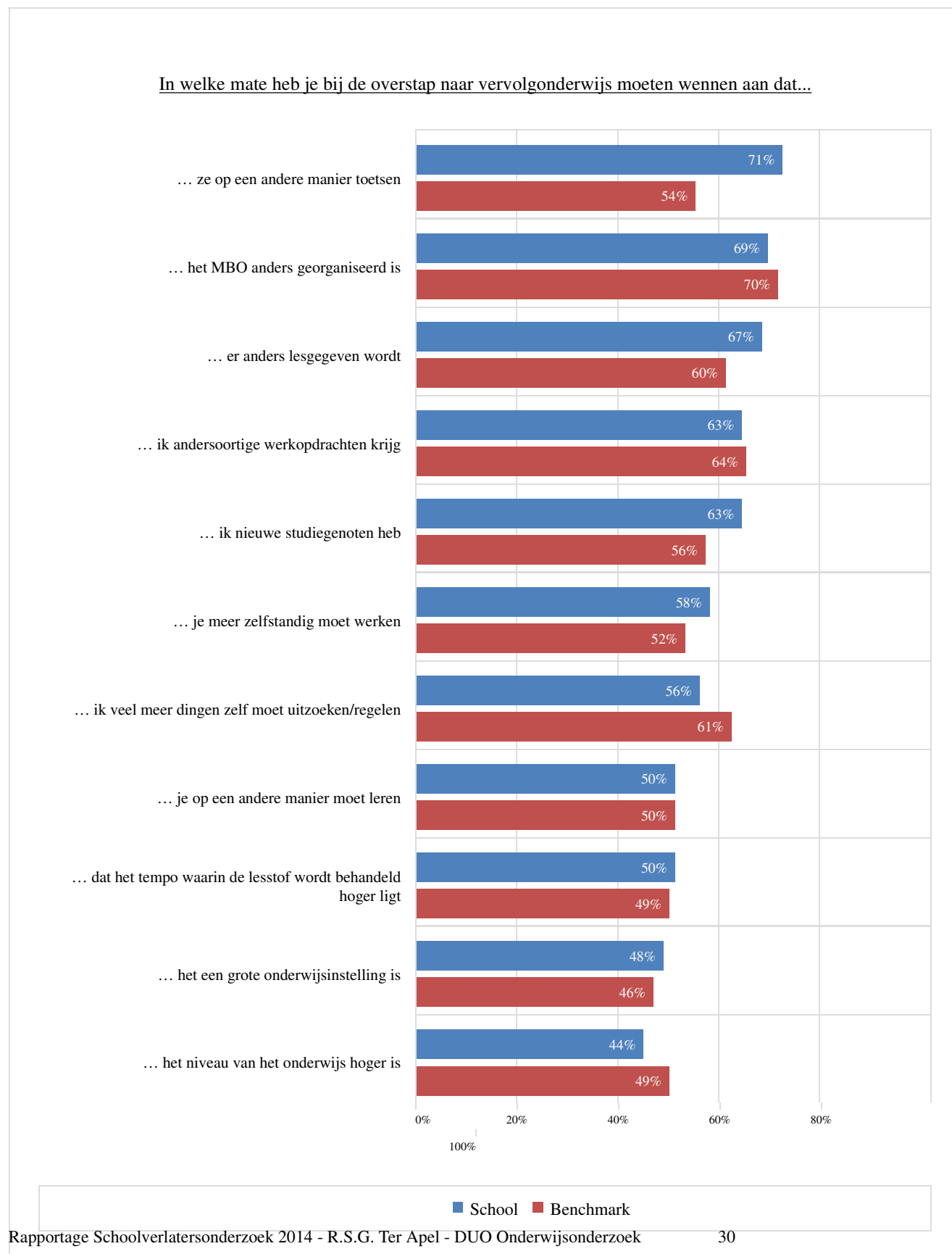
De schoolverlaters zijn zeer tevreden over de mate waarin zij hebben geleerd zelfstandig te werken (8.1), over de mate waarin zij hebben geleerd om grote werkstukken te maken (7.9) en over de schrijfvaardigheid die zij hebben opgedaan (7.9).

Er zijn geen deelaspecten waarover de schoolverlaters negatief gestemd zijn.

5.4 Overstap naar de vervolgopleiding

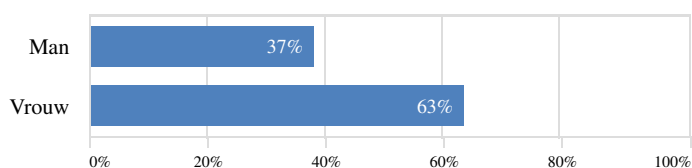
Ten slotte is aan de schoolverlaters gevraagd in welke mate zij moesten wennen aan de diverse aspecten van hun vervolgopleiding. (% *mee eens*)

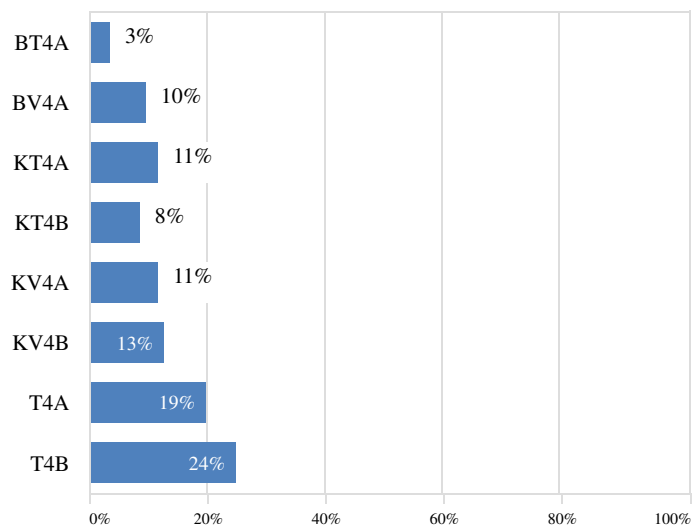
6. Achtergrondkenmerken van de schoolverlaters

In deze paragraaf bieden we een weergave van een aantal kenmerken van de schoolverlaters die aan het onderzoek hebben deelgenomen.

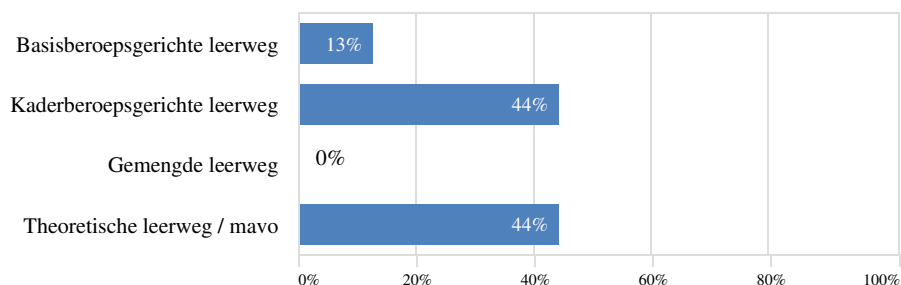
Ben je een man of een vrouw?

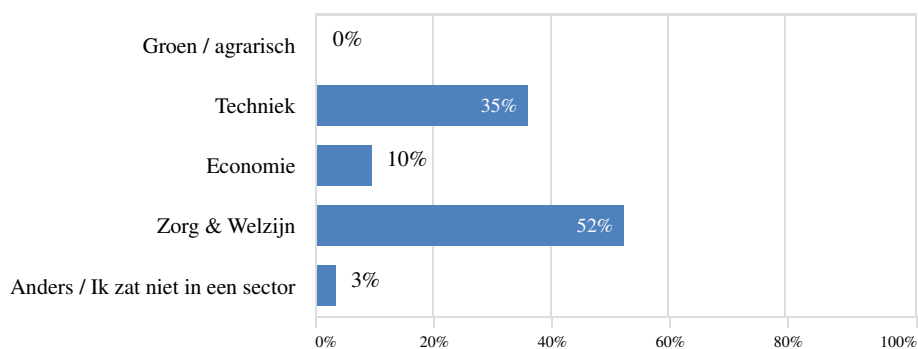
In welke klas zat je vorig jaar?

Welke leerweg heb je gedaan op het VMBO?
Slechts één antwoord mogelijk

In welke sector zat je op het VMBO?

Ben je in mei/juni 2014 geslaagd voor je VMBO-examen op RSG Ter Apel?

